

OBSAH

- Vianočný príhovor ... 1
- Selánsko-slovenský slovník pre neselánov ... 2
- Výstup na Kloptaň ... 2
- Obecná zabíjačka ... 2
- Selánske halušky ... 3
- Slnko svieti i nám ... 3
- Udalosti ... 3
blahoželáme, zavítali na svet, opustili nás
- Aktivity za múrmi našej školy ... 4
- Mesiac úcty k starším ... 4
- Oslavy SNP ... 5
- Z činnosti ZO SZZP ... 5
- Futbalový turnaj ... 5
- Vieme triediť odpad? ... 6
- Opäť je tu vykurovacie obdobie ... 6
- Čo sa nám podarilo ... 7
- História baníctva v Helcmanovciach ... 8

MOŽNO VÁS ZAUJME

SELÁNSKE HALUŠKY

V príprave tohto národného jedla si prišlo zmerať sily sedem družstiev, a to URBÁRSKA SPOLOČNOSŤ, SLOVENSKÝ ZVÁZ ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH, DH SELÁNKA, FARSKÝ ÚRAD, HASIČI, SÁNKARI a družstvo ZŠ s MŠ.

Napište nám:
helcmanoviny@gmail.com

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi prihovoriť sa Vám v čase najkrajších sviatkov pokoja, lásky a porozumenia. Čas, kedy sa snažíme aspoň na chvíľu zastaviť a zaspomínať si na chvíle prežité v tomto roku.

V tento sviatočný čas si viac ako inokedy uvedomíme, že napriek dospelosti v každom z nás drieme kúsok malého dieťaťa, ktoré netrpezlivo čaká na nádherne pripravený štedrovečerný stôl, voňavú kapustnicu, žiarivý stromček a darčeky, ktoré nás pod ním čakajú. Atmosféra týchto dní je plná spomienok i očakávaní, nič nie je bežné ani všedné, napriek tomu, že Vianoce sú každý rok.

Vianočné sviatky v každom z nás upevňujú základné ľudské hodnoty.

Tento čas je však aj časom bilancovania, preto si pripomeňme čo sa nám v tomto roku podarilo, a čo nás čaká. Vybudovali sme zberný dvor, od októbra 2016 je v prevádzke, podarilo sa opraviť sedlovú strechu na dome smútku, kultúrniť zasadačku obecného úradu, zapojili sme sa do projektu D-COM / Dátové centrum obcí a miest /, pre deti sme pripravili MDD pod názvom Deti detom, dobrú odozvu mali aj Selánske halušky, dielčie úpravy v obci sú spomenuté v článku „Čo sa nám podarilo“.

Na prahu Nového roku máme predsavzatia a želania: dokončiť druhú časť strechy DS, zapojiť sa do projektu Elena na vypracovanie projektovej dokumentácie a energetického auditu DSaK ako základu pre zapojenie sa do projektov energetického

zhodnotenia budov. Rekonštrukcia DSaK je nevyhnutná, nakoľko strecha zateká na mnohých miestach a sme povinný chrániť to, čo máme. Monitorovať rizikové lokality v obci fotopascami, urnový múr - kolumbárium na starom cintoríne, zateplenie vrátnice na ekodvore, oprava miestnych komunikácií...

Najväčším problémom je vodovod a kanalizácia. Ako z hľadiska životného prostredia, tak aj z hľadiska skvalitnenia života je nevyhnutné sa venovať tejto problematike a začať realizovať prvé kroky na ceste k vodovodu. V prvom rade potrebujeme projektovú dokumentáciu k územnému konaniu, potvrdenú výdatnosť vodných zdrojov, zmluvu s bankským úradom o prenájme bankských štôlni ako zdrojov vody, nájomný vzťah s majiteľmi pozemkov, na ktorých sa nachádzajú zdroje vody /štôlne/, posúdenie vplyvu zámeru na životné prostredie, tzv. malá EIA. Sú to prvé a nevyhnutné kroky na dlhej ceste.

Touto cestou ďakujem občanom, organizáciám, firmám, škole, farskému úradu za spoluprácu.

Prajem Vám veľa energie, síl, entuziazmu a pracovné úspechy sa určite dostavia. Spoločne vytvárajme pohodu v rodinách, v susedských vzťahoch a medzi všetkými obyvateľmi našej obce. K tomu všetkému Vám želim pevné zdravie.

Blanka Vargová, Mgr.
starostka obce

SEĽANSKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍK PRE NESEĽANOV

banovaty – ľutovať
 batuch – bič
 brinkaty – brnkať, cengať
 buntošity – robiť niečo s hrmotom
 čušaty – byť ticho, mlčať
 dožuvno – daždivo
 dykvanka – tekvica
 fartucha – zástera uviazaná v páse, sviatočná
 gombovci – zemiakové gul'ky plnené
 huknuty – vzbĺknúť / oheň /
 chosčo – hocičo
 jidžiňa – jedlo, jedenie
 kantrity – ničieť
 klapačka – sánka
 korčity – krčiť
 kušenka – trošku
 mnichyr – mechúr
 nuč – noc
 otale – stadeto
 perevesty – oklamať
 prezman – tlačienka
 rozďzavený – otvorený na skrz
 sjato – sviatok
 spjižovec – zvonec z plechu
 sverboritka – šípka
 tovcok – tlčok na mäso
 trošity – mrviť
 vjisity – visieť
 zisty - zjesť

OBEČNÁ ZABÍJAČKA 2016

Je tu opäť predvianočný čas, ktorý je tradične spojený so zabíjačkami. Aj my sme sa 26.11.2016 opäť zišli na obecnej zabíjačke.

Celá táto akcia začala v skorých ranných hodinách, kedy sa stretli pred hasičskou zbrojnicou zamestnanci OcÚ, hasiči, členovia kultúrnej komisie a zástupcovia firmy Lemakor. Práve v týchto frekventovaných priestoroch prebiehali zabíjačkové práce pred očami občanov. Mohli tak sledovať jednotlivé etapy klasickej zabíjačky. Po prvom kalíšku na zahriatie išla robota od ruky. Najprv sa pripravil priestor pred hasičskou zbrojnicou, postavili sa prístrešky, priestor pre návštevníkov, priestor pre prácu mäsiara a jeho pomocníkov. Prijemné dopoludnie spríjemnili tóny rezkej muziky. Netrvalo dlho a z kotla sa začala šíriť lahodná vôňa zabíjačkovej polievky - „grejzupy“, čo sa miešalo s vôňou jaterníc, klobás, tlačienky, pečeného bôčika... Popoludňajšie hodiny príjemne

spestrilo kultúrne vystúpenie členov detského folklórneho súboru Seľančik v nárečí. Priblížili zašlé časy zabíjačiek. Po vystúpení nastal čas zabíjačkovej hostiny. Najväčší záujem bol o „grejzupu“, ktorá je z pochopiteľných dôvodov hotová ako posledná. Rušno bolo aj v šenku, kde si prítomní pri poháriku lahodného moku pospomínali na staré časy veľkých dedinských zabíjačiek. Obecná zabíjačka sa tak stala i priestorom na stretnutia priateľov a známych.

Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli pri príprave zabíjačkových hodov, ale aj počas trvania tejto akcie: mäsiarovi, hasičom a tiež vystúpenie detského folklórneho súboru Seľančik za réžie p. Márie Kuchárovej a Kataríny Pavlíkovej st., zamestnancom obecného úradu, členom kultúrnej komisie, sympatizantom a firme Lemakor za poskytnutie materiálnej pomoci.

redakčná rada

VÝSTUP NA KLOPTÁŇ MEMORIÁL MICHALA KUCHÁRA

Po prvom úspešnom ročníku nočného výstupu na Kloptáň sme aj tento rok 6.8.2016 organizovali za pomoci Obecného úradu Helcmanovce a miestnych sponzorov jeho druhý ročník. Napriek chladnejšiemu počasiu, ktoré mnohých ľudí odradilo, akcie sa zúčastnilo spolu s podporným družstvom 58 účastníkov.

Prijemným prekvapením bola aj účasť turistov z Bardejova, Košíc, Prakoviec a Spišských Vlach. Stretnutie účastníkov výstupu na Humenci za organizátorov privítal Jaroslav Kello a zástupca starostky obce Anton Golitko, ktorý poprial dobré počasie a šťastný návrat.

Výstup na 1 153 m.n.m. vysoký Kloptáň úspešne zvládli všetci zúčastnení. Silný vietor na vrchole časť turistov však odradil vyčkať až do východu slnka, preto uzimení zišli na chatu Hanacky, kde ich čakalo občerstvenie, teplý čaj, káva, chutný a zaslúžený guláš a neodmysliteľná voda so „zaftom“. Z dial'ky telefonicky zablahoželala k zdarnému priebehu aj starostka obce Mgr. Vargová. V družnom posezení a rozhovore časť účastníkov privítala východ slnka a s príjemnými pocitmi, že prekonalí sami seba zišli späť do obce.

Veríme, že dobrá atmosféra akcie a nadviazané priateľstvá prispejú k hojnej účasti aj v nasledujúcom ročníku, na ktorý

už teraz srdečne pozývame obyvateľov obce a blízkeho okolia a dúfajme, že k jeho zdarnému priebehu prispeje aj dobré počasie.

Jaro Kello

SELANSKÉ HALUŠKY

Chcete vedieť recept na najlepšie selánske halušky? Musíte teda zísť za našimi sánkarmi. Ako vraj ide dokopy tento tradičný zimný šport v našej obci s varením halušiek? Jednoducho... V poslednú augustovú nedeľu sa v našej obci konal 2. ročník súťaže vo varení halušiek pod názvom Selánske halušky. Nadviazalo sa tak na úspešný štart spred dvoch rokov, keď sa v areáli pri kaštieli konal prvý ročník tejto súťaže. Konala sa pod záštitou humanitnej spoločnosti Humanita pre život so sídlom v Spišských Vlachoch v spolupráci s farským úradom a obcou.

V príprave tohto národného jedla si prišlo zmerať sily sedem združstiev, a to URBÁRSKA SPOLOČNOSŤ, SLOVENSKÝ ZVÄZ ZDRAVOTNE POSTIHNUTÝCH, DH SELANKA, FARSKÝ ÚRAD, HASIČI, SÁNKARI a družstvo ZŠ s MŠ. V každom družstve varili štyria súťažiaci, pričom pravidlá boli jasne stanovené. Každý musel navariť minimálne tri kilogramy halušiek zo stanovených ingrediencií a dva kilogramy za čo najkratší čas aj zjesť. Meralo sa či vážilo takmer všetko. Dôležitý bol i čas samotného varenia. Porota, zložená z troch prísnych porotcov, dbala i na také detaily ako stolovanie a celkový estetický efekt pri dovarení a konzumovaní. Samozrejme, odborné jazýčky poroty hodnotili aj chuť navarených halušiek.

Počasia organizátorom prišlo, teda aj vzájomný súboj „haluškových šéfkuchárov“ po celý čas sledovalo množstvo divákov. Povzbudzovanie bolo spontánne a úprimné. Rozhodovanie poroty veru nebolo ľahké, keďže každé družstvo malo svoje tajné tromfy. Napokon medzi najlepšími rozhodovali naozaj iba bodíky. Víťazom sa stali sánkari, na krk im v tesnom závese dýchali kuchárski

majstri z farského úradu a víťaznú trojicu uzatváralo družstvo urbáru. Vedenie obce im zablagoželo a odovzdalo ceny. Odovzdané boli i špeciálne víťazné poháre za konkrétne disciplíny, a to za najlepšie halušky, najrýchlejšie uvarené halušky a za najrýchlejšiu konzumáciu. Súťaž popretkávalo vystúpenie folklórneho súboru Selančik a kultúrny program detí a žiakov zo ZŠ s MŠ. Príjemnú atmosféru po súťaži dotváralo hudobné vystúpenie domácich skupín Pasia a Selo city.

Veríme, že si táto vydarená akcia našla svojich priaznivcov a o fanúšikov varenia halušiek ako i o uchádzačov o ďalší titul nebude na budúci rok núdza.

Mgr. Katarína Müllerová

UDALOSTI

Blahoželáme jubilantom, ktorí v tomto roku oslávili

70 r.

Danica Hudáková
Margita Gáborová
Juraj Lendák
Pavla Plachetková
Katarína Majcherová
Rozália Zmijová
Eva Lendáková

75 r.

Katarína Dorčáková
Margita Pisková
Berta Čolláková
Mária Rijáková
Helena Jablonovská

80 r.

Jozef Dorčák
Irena Ilkovičová
Rozália Pacholská
Anna Huličová
Anna Strížová
Mária Gergovská
Mária Gbúrová
Anna Hölczová
Mária Dorčáková
Helena Slovinská

85 r.

František Hlucháň
Mária Pisková
Otto Zápotocký
Marta Kuchtová

90 r.

Anna Slovinská

Zavítali na svet:

Adriana Plachetková – 22.5.2016
Lukas Dudy – 25.5.2016
Matej Bikár – 16.6.2016
Samuel Tulej – 6.7.2016
Michal Majkuth – 16.8.2016
Gotschová – 31.8.2016
Nela Kuchárová – 10.09.2016
Izabela Števcíková – 17.9.2016
Jaroslav Žiga – 9.10.2016
Laura Plachetková - 25.11.2016

Povedali si „ÁNO“

6.8.2016
Tibor Daniš a Žaneta Petiková
10.8.2016
Miroslav Komora a Zlatica Žaludková
13.8.2016
Jozef Tomaško a Michaela Vráblíková
19.11.2016
Róbert Vencel a Patrícia Ogurčáková

Opustili nás:

Jozef Tekáč - 7.7.2016
Marta Pisková – 4.8.2016
Margita Lendáková – 26.8.2016
Ladislav Alcnauer – 9.9.2016
Peter Gbúr – 11.9.2016
Lubomír Gordán – 30.9.2016
Gizela Bikárová – 9.10.2016
Štefan Širila - 7.12.2016

SLNKO SVIETI I NÁM

Jún bol výnimočným akciou „SLNKO SVIETI I NÁM“, na ktorú sme sa poctivo pripravili. Uvedená akcia sa uskutočnila 2.9.2016 a bola určená pre zdravotne postihnuté deti a mládež zo základných organizácií SZPP. Tento jubilejný 15. ročník otvorila pred-

sedníčka ZO SZPP Helcmanovce p. Petriková Mária a privítala všetkých účastníkov-deti, mládež, rodičov, sprievodcov a hostí. Osobne privítala predsedníčku OR SZPP Gelnica p. Janoškovu B., predsedov ZO SZPP - Gelnica p. Janka V. s manželkou, p. Majorovú I. z Nálepkova, p. Romančíka I. zo Smolníka a p. starostku obce Mgr. Vargovú Blanku a zakladateľov tejto akcie p. Mgr. Schneiderovu Jožku, bývalú predsedníčku ZO p. Murňákovú Máriu. Deti súťažili v disciplínach:

gól na bránku, basketbal – hod na kôš, strel'ba loptičkovou pištoľou na cieľ, skladanie puzzle, pexeso, skladanie loďky z papiera, maľovanie Slnka.

Po ukončení súťaží súťažiaci spoločne namaľovali Slnko ako symbol akcie. Po vyhodnotení a ocenení súťažiacich sladkosťami a vecnými cenami nasledovala voľná zábava pri hudbe, kde sa všetci spolu zabavili.

Na záver akcie sa predsedníčka ZO SZPP p. Petriková poďakovala zakladateľom tejto akcie „Slnka“ p. Mgr. J. Schneiderovej a bývalej predsedníčke ZO p. A. Murňakovej.

Soňa Ganzová, tajomníčka ZO SZPP

DEŇ MATERSKÝCH ŠKÔL NA SLOVENSKU

Tento významný deň venovaný predškolskej výchove a vzdelávaniu sme si v našej materskej škole pripomenuli v tomto školskom roku už po druhýkrát.

Popoludnie strávené v spoločnosti rodičov a starých rodičov našich detí sme začali krátkym programom. Ten bol venovaný starým rodičom pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Deti potešili svojich starých rodičov nielen peknou básničkou či pesničkou, ale aj vlastnoručne zhotoveným darčekom.

Druhá časť tohto milého popoludnia pos-kytla prítomným priestor vyskúšať si svoju šikovnosť i tvorivosť. Spolu s deťmi si zhotovili výrobky, ktorými naša materská škola prispeje do vianočnej tržnice.

Veríme, že príjemný a tvorivý čas strávený s deťmi v prostredí materskej školy, sa rodičom i starým rodičom páčil. My sa už teraz tešíme, ako si tieto nezabudnuteľné chvíle zopakujeme.

Mgr. Anna
Zmijová

MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Opäť po roku sa 19. 10. 2016 konalo stretnutie s občanmi obce, ktorí sa v roku 2016 dožili okrúhleho životného jubilea. Konkrétne išlo o jubilantov dožívajúcich sa 70, 75, 80, 85 a 90 rokov života.

Stretnutie sa začalo o 15.30 hodine v spoločenskej miestnosti kultúrneho domu, kde sa zišlo takmer dvadsať pozvaných hostí. Počas oficiálneho úvodu a privítania členkou ZPOŽ-u Janou Zmijovou sa jubilantom prihovorila starostka obce Mgr. Blanka Vargová. Súčasťou tejto slávnosti bola i osobná gratulácia pani starostky jednotlivým jubilantom ako i zápis do pamätnej knihy obce a odovzdanie darčeka i kvetov. Pre pozvaných hostí bol pripravený i kultúrny program, ktorý uviedli deti z materskej školy so svojimi učiteľkami Annou Zmijovou a Jozefínou Kleinovou. Po nich pokračoval folklórny súbor Selančík so svojím pásmom hovoreného slova i piesní pod vedením Márie Kuchárovej a Kataríny Pavlíkovej. Žiaci základnej školy sa predstavili

tancom, piesňou i recitáciou, čím prezentovali prácu hudobno-dramatického záujmového útvaru pod vedením Jany Pavukovej a Kataríny Müllerovej. Po skončení oficiálnej časti jubilanti poďakovali vedeniu obce a spoločne si v príjemnej atmosfére poseďeli pri pripravenom občerstvení.

Mgr. Katarína Müllerová

AKTIVITY ZA MÚRMI NAŠEJ ŠKOLY

Spomienky na leto ešte nezapadali prachom a už sa naši žiaci a pedagógovia pustili s elánom do práce. Pozrime sa na to, čo všetko za tento krátky čas stihli a aké úspechy ich budú motivovať do ďalšej činnosti.

Školský rok 2016/2017 sme v našej škole začali so 111 žiakmi v ZŠ a 34 deťmi v MŠ. V 11 triedach celej školy sa im venuje 18 pedagogických zamestnancov a o príjemné pracovné prostredie sa stará 9 nepedagogických zamestnancov. V škole funguje i jedno oddelenie ŠKD, ktoré navštevuje 22 žiakov.

Počas celého pracovného týždňa v popoludňajších hodinách majú žiaci možnosť rozvíjať svoje schopnosti a zručnosti v 16 záujmových útvaroch rôzneho zamerania – vedomostné, poznávacie, umelecké i športové.

Už v úvodnom mesiaci školského roka sa naša škola zapojila do verejnej zbierky Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska pod názvom Biela pastelka. Túto akciu zastrešovali naši deviatici, ktorým sa podarilo vyzbierať v škole i v obci vyše 100 eur, čo považujeme za celkom peknú sumu.

Takto rozbehnutí sme vhppli do ďalšieho jesenného mesiaca, ktorý bol na akcie a udalosti veľmi bohatý. 18. októbra si boli končiaci žiaci našej školy obzrieť možnosti svojho ďalšieho pôsobenia na Burze stredných škôl, ktorá sa konala v priestoroch Gymnázia v Gelnici.

V záverečnom októbrovom týždni sme sa zapojili do národného projektu Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania. Testovanie vybraných ročníkov z matematickej a prírodovednej gramotnosti prebiehalo dva dni a na jeho výsledky stále čakáme.

24. októbra sa všetky ročníky zapojili do celoslovenskej aktivity spoločného čítania, ktorú vyhlásilo MŠVVaŠ SR v rámci roka čitateľskej gramotnosti. Čítanie bolo zamerané na rozprávky, žiaci nižších ročníkov využili i priestory knižnice na dotvorenie tej správnej čitateľskej atmosféry.

Deň pred jesennými prázdninami sme strávili v plnom pracovnom nasadení, keďže u nás prebiehal jesenný zber papiera.

November sme začali besedou s kpt. Langom z Okresného riaditeľstva PZ v Spišskej Novej Vsi na tému dopravná výchova. Dve vyučo-

vacie hodiny venoval svoju pozornosť zvlášť žiakom 1. a 2. stupňa. Tretí novembrový týždeň sa niesol v znamení boja proti drogám. Žiaci sa tejto téme venovali na jednotlivých vyučovacích hodinách v rámci mnohorakých aktivít, každý deň si vypočuli v rozhlase relácie na rôzne témy a svoj postoj dokonca mohli vyjadriť príslušnými farbami oblečenia na jednotlivé dni. 14. november bol zároveň i dňom otvorených dverí. Rodičia mali v tento deň priestor navštíviť našu školu počas vyučovania, aby videli prácu žiakov v priamom prenose. Boli sme milo prekvapení, že oň prejavilo záujem mnoho rodičov. V rovnakom týždni si 16. novembra preverili vlastné schopnosti a vedomosti žiaci 8. ročníka v celoslovenskom testovaní KOMPARO.

V prvých troch mesiacoch školského roka sme nezháľali ani v súťažiacich, zatiaľ iba športového zamerania. Organizátorom okresného kola v cezpoľnom behu bola práve naša škola. Družstvo dievčat získalo 2. miesto a M. Heligmanová v individuálnom hodnotení obsadila 3. miesto. Víťazom okresného kola v stolnom tenise sa stalo družstvo našich chlapcov. Dobré nás reprezentovali i mladší žiaci vo futbale, kde obsadili 3. priečku. Naši sánkari sa zatiaľ vo svojich súťažiach len rozbiehajú, ale už získali prvé umiestnenia. Na medzinárodných majstrovstvách Českej republiky obsadil pekné 2. miesto V. Varga a v štartoch na kolieskach získala Z. Kandrová 3. miesto. Najčerstvejšie umiestnenie máme z okresného kola vo florbale, kde starší žiaci obsadili vo vyrovnaných súbojoch 3. miesto a družstvo dievčat skončilo na 4. mieste. Všetkým športovým talentom blahoželáme a tešíme sa na ďalšie úspechy.

Mgr. Katarína Müllerová

Z ČINNOSTI ZO SZZP V HELCMANOVCIACH

Základná organizácia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Helcmanovciach pracuje od roku 1952. K 31.06.2016 základná organizácia združuje 143 členov z toho 10 detí.

Medzi prvé akcie roku 2016 patrila výročná členská schôdza, na ktorej boli členovia informovaní o činnosti, hospodárení v ZO za uplynulý rok. Po schôdzi nasledovalo občerstvenie a v druhej debata členovia strávili pekné popoludnie.

12.03.2016 sme oslávili MDŽ, nakoľko máme k tomuto sviatku náležitú úctu.

Počas celého roka sme obdarili jubilujúcich členov zaslaním pohľadníc s blahoželaním. 19.6.2016 sa zrealizovalo posedenie jubilantov, kde sme si uctili ich životné jubileum a doterajšiu prácu v rodine i v spoločnosti.

Po roku 2.9.2016 sme sa opäť stretli na oblúbenej detskej okresej akcii pod názvom „**SLNKO SVIETI I NÁM**“. Tato akcia je určená pre zdravotne postihnuté deti a mládež zo základných organizácií SZZP. Boli sme potešení, že tento jubilejný 15. ročník sa uskutočnil práve v našej obci. Deti a mládež si zasúťažili v rôznych zábavných, športových disciplínach, ktoré im pripravil výbor ZO SZZP Helcmanovce. Do programu prispeli deti aj vlastnou tvorbou: piesňou, básňou, tancom, humorom a na záver boli ocenení peknými darčekom. Veľká vďaka patrí všetkým sponzorom, ktorí nás podporili materiálne a finančne a to OR SZZP Gelnica, primátorovi Mesta Gelnica Ing. Tomaškovi a starostke obce Helcmanovce Mgr. Vargovej za poskytnutie priestorov a ostatného príslušenstva DSAK v Helcmanovciach, nakoľko príprava tejto akcie je náročná materiálne aj finančne. Bez ich podpory by nebolo možné uskutočniť uvedenú akciu pre naše zdravotne postihnuté deti a mládež, za čo všetkým veľmi pekne **ĎAKUJEME!**

11.12.2016 pri príležitosti Medzinárodného dňa zdravotne postihnutých a dňa dobrovoľníkov sme zorganizovali slávnostné posedenie pod názvom „**Náš deň**“ + Mikuláš.

Hlavným cieľom našej ZO je plniť plánované úlohy, rozvíjať poradenskú, športovú, kultúrnu, spoločenskú, rehabilitačnú, klubovú činnosť. Naše aktivity sú závislé od mnohých faktorov, hlavne od finančných prostriedkov a materiálnej pomoci. Hľadáme sponzorov a aj touto cestou prosíme členov, nečlenov, príbuzných, aby nám poukázali 2% dane a tak podporili a prispeli na činnosť ZO SZZP Helcmanovce.

*Anna Petříková
predseda ZO SZZP Helcmanovce*

SPOMIENKU NA SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE SI CHCEME UCHOVÁVAŤ

S hrdinami slovenského národného povstania sa pravdepodobne môžeme stretávať už iba na filmovom plátne alebo na stránkach historických kníh. Tento rok sme si pripomenuli 72 rokov od tejto udalosti. Stretnutím občanov obce 26. augusta sme si spomenuli na všetkých statočných ľuďoch, ktorí pre slobodu, demokraciu, mier a spravodlivosť žili aj umierali pred nami. Hymnou, tematickou básňou sa začali tohtoročné oslavy 72. výročia SNP pri vynovenom pamätníku. Účasť členov Klubu vojenskej histórie „Gvardija“ zo Spišskej Novej Vsi znásobila atmosféru osláv pri pamätníku padlých.

Nezabúdajme na našich občanov, ktorí položili svoje mladé životy na bojiskách druhej svetovej vojny: Furimský, Majcher, Murňák, Čollák, Manirný, Jablonovský a Ďord'. Ich mená a mená ďalších spolubojovníkov sú vyryté na piedestáli nášho pamätníka. Nech sú zachovaní aj v našich srdciach. Oslavy vyvrcholili zapálením vatry ako symbolu SNP na Humenci. Vypálené salvy zo samopalov zahučali do okolitých hôr; pripomenuli mohutnosť a hrôzu tejto ťažkej doby a zároveň poslali do éteru znamenie, že nezabúdame.

Blanka Vargová

NAJSTARŠÍ FUTBALOVÝ TURNAJ NA SLOVENSKU JE ŠESŤDESIATROČNÝ

Futbalový klub Slovan Helcmanovce a Obec Helcmanovce zorganizovali 24. júla 2016 jubilejný 60. ročník futbalového turnaja Memoriál majstra športu Štefana Piska a zároveň sme si pripomenuli 80. rokov organizovaného futbalu v obci. Futbalového turnaja sa zúčastnili **FC Bílovec, FK Prakovce a domáci Slovan Helcmanovce**.

Prvenstvo na jubilejnom ročníku si vybojovali hráči FC Bílovec, keď postupne porazili Helcmanovce 4:1 a Prakovce 6:1. O druhom mieste domácich Helcmanovcov rozhodol až penaltový rozstrel proti Prakovciam, ktorí skončili na treťom mieste. Ozdobou celého podujatia bol exhibičný zápas internacionálov Slovenska na čele s Ladislavom Petrášom a internacionálmi Helcmanovcov s výsledkom 6:2. Tradične sa uskutočnil aj zoskok parašutistov Aeoroklubu Košice.

Jaroslav Pisko predseda FK

ČISTENIE KOMÍNOV

Vážení občania, s príchodom chladného počasia sa začína vykurovacie obdobie a s ním aj zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov. Počas tohto obdobia hasiči už tradične evidujú zvýšený počet výjazdov k požiarom rodinných domov. Zimné vykurovacie obdobie je sprevádzané zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiarov, rovnako od samotných systémov vykurovania, ako aj od ich nesprávnej obsluhy. Pravidelnú kontrolu a čistenie komínového telesa môže vykonávať užívateľ rodinného domu alebo inej stavby len vyhovujúcimi nástrojmi, prístrojmi a zariadeniami alebo ju môže vykonávať prostredníctvom osoby odborne spôsobilej, kominár alebo revízny technik komínov. U vykurovacieho zariadenia na tuhé palivo sa vykonáva čistenie a kontrola jedenkrát za štyri mesiace /čiže 3 x do roka/: z toho 2 krát môže vykonať a zapísať si majiteľ a 1 krát do roka musí kontrolu a čistenie komína vykonať odborne spôsobilá osoba – kominár. Pri vykurovacom zariadení na plyn prevádz čistenie a kontrolu 1 x ročne odborne spôsobilá osoba

Pripomeňme si zásady požiarnej prevencie pri vykurovaní - neprekurujte vykurovacie telesá, neskladujte, nesušte v ich blízkosti horľavé materiály a neponechávajte ich bez dozoru, - nepoužívajte k rozkurovaniu horľavé kvapaliny, najmä benzín, petrolej či denaturovaný lieh, inštaláciu vykurovacích telies zverte vždy odborníkom pri plnom rešpektovaní pokynov výrobcu, dbajte na to, aby vykurovacie telesá – sporáky, pece a pod. boli

umiestnené na nehorľavej podložke predpismi určených rozmerov a odborne zaústené do komínových priechodov, popol z vykurovacích telies vysypajte zásadne do nehorľavých a uzavierateľných nádob, dbajte na to, aby neboli ponechané v prevádzke a bez dozoru také spotrebiče, ktorých technické parametre a vyhotovenie vyžadujú trvalý dozor, ako napr. tepelné spotrebiče bez automatickej regulácie, -dodržiujte predpismi stanovené zásady pre skladovanie a používanie horľavých kvapalín, kovových tlakových nádob na propán – bután, tuhé palivá a iné materiály. **NEZABUDNITE !** Čistenie a kontrola komína je povinnosťou každého občana a ak to nezvládnete sami nechajte to na odborníka – kominára.

zdroj: internet

VIETE, AKO SPRÁVNE TRIEDIŤ ODPAD?

Novým zákonom o odpadoch č. 79/2015 sú kladené povinnosti nielen pôvodcom odpadov, ale aj občanom, zberovým spoločnostiam, organizáciám zodpovednosti výrobcov /OZV/.

Zákon o odpadoch priniesol štyri základné farby kontajnerov.

Žltá je určená na plasty, modrá na papier, zelená na sklo, červená na kovy. Zákon však povoľuje, aby sa viaceré komodity triedili spolu do jedného kontajnera, vreca. Závisí to od zavedeného systému v tomktorom regióne. Zákon povoľuje spoločný zber plastov, kovov a nápojových kartónov, čo platí aj u nás.

Slovensko patrí v nakladaní s odpadmi na chvost EÚ. Z celkového odpadu putuje len asi 6 % na recykláciu, 12 % končí v spalovni, 6 % sa kompostuje, ale až 76 % končí na skládkach, často aj nelegálnych.

V triedení odpadu nám poradí aj webová stránka www.triedime.sk, ktorú pripravila spoločnosť ENVI-PAK - organizácia zodpovednosti výrobcov, s ktorou má podpísanú zmluvu aj naša obec. Táto stránka nielen inštruuje kam s ktorým druhom odpadu, ale odhaľuje "život" odpadu po jeho vyhodení do správneho kontajnera na triedený zber. Pre správny spôsob triedenia odpadov boli občanom rozdane letáky dodané spoločnosťou ENVI-PAK s popisom komodít triedeného zberu odpadov - papiera, kovu, skla, plastov /odpady z obalov a neobalových výrobkov/.

„Nebuďme leniví, triedme odpad.“ Je to heslo nielen organizácie zodpovednosti výrobcov ENVI-PAK, ale malo by byť výzvou pre všetkých občanov obce s cieľom skvalitniť životné prostredie.

Ekodvor Helcmanovce je v prevádzke od októbra 2016. V tomto vydaní Vás chceme informovať o jednotlivých druhoch odpadov, ktorých triedený zber sa vykonáva v obci a ktorých na ekodvore.

V obci sa vykonáva triedený zber formou zberu vriec, bobrov, množstvom zberu.

- papiera, skla, plastov, kovov
- viacvrstvové kombinované obaly na báze lepenky /VKM/
- elektroodpadov z domácnosti
- použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov
- jedlých olejov a tukov z domácnosti
- veterinárnych a humánných liekov nespotrebovaných fyzickými osobami a zdravotníckych pomôcok – tu sa poskytuje informácia ako

zbierať a kde to odovzdať /do lekárne/

- biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania

- odpadu s obsahom škodlivín

- textilu a šatstva

Na ekodvore sa preberajú od obyvateľov nasledujúce druhy odpadov:

- papier a lepenka
- sklo
- viacvrstvové kombinované materiály /VKM/
- žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť
- vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky /chladničky/
- jedlé oleje a tuky
- batérie a akumulátory 20 01 33 /z auta/
- batérie a akumulátory 20 01 34 /z počítača/
- vyradené elektrické a elektronické zariadenia 20 01 35 /televízor, svietidlá, monitor/
- vyradené elektrické a elektronické zariadenia 20 01 36 /vysávač, elektrická rúra, počítač, kosačka/
- drevo bez nebezpečných látok /bez akýchkoľvek náterov/
- plasty
- objemný odpad
- drobné stavebné odpady

Mnohí si kladiete otázku, čo s pneumatikami. Tému odpadu uzavrieme odpoveďou na tento problém. Konečný používateľ pneumatiky je povinný pneumatiku po tom, ako sa stala odpadovou pneumatikou /nepoužiteľnou/, odovzdať bezplatne distribútorovi

pneumatík /pneuservisu, autoservisu/, ktorý v zmysle platného zákona o odpadoch je povinný ju odobrať bez poplatku okrem odpadových pneumatík umiestnených na kolesách starého vozidla odovzdávaného osobe oprávnenej na zber starých vozidiel alebo spracovateľovi starých vozidiel.

Súčasne Vás informujeme o zmene otváracích hodín Ekodvoru Helcmanovce: od 1.12. 2016 streda od 13,00 do 17,00 hodiny, piatok od 13,00 do 17,00 hodiny.

zdroj: OcÚ

/pokračovanie nabudúce/

ŠETRITE MIESTO V KONTAJNERI. UŠETRÍTE AJ V PEŇAŽENKE. OBALY ZOŠLIAPNITE, STLAČTE, ROZLOŽTE.

Nápojové kartóny z džúsov, mlieka alebo vína a PET fľaše rôznych veľkostí sú používané v globálnom meradle. Ročne sa na Slovensku predajú stovky milióny nápojových kartónov a PET fliaš. Vzhľadom na ich objemnosť kladú vysoké nároky na skladovanie vyprázdnených obalov.

Skôr než ich hodíme do triedeného zberu...

Nápojový obal musí byť čistý, rozrezaný a rozložený na plochu. To znamená, pred vyhodením ho zdeformujte ručným stlačením, zlisovaním alebo zošliapnutím. Kartónovú krabicu rozoberte a až tak ju vyseparujte. Dosiahnete tak výrazné úspory v nádobách na triedený zber.

Aký to má efekt? Zníženie frekvencie vývozov kontajnerov na triedený zber a tým úsporu financií.

Stlačením odpadu pred jeho vyhodením ušetríme nielen v kontajneri.

Nezošliapnuté krabice zaberajú zbytočne veľa priestoru a zvoz odpadu je neefektívny.

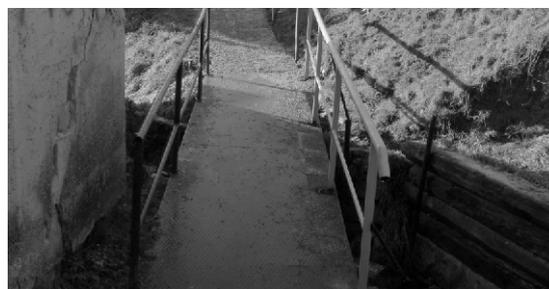
zdroj: internet

ČO SA NÁM PODARILO

Po dlhšom čase Vás opäť chceme poinformovať o pracovných aktivitách v našej obci, čo sa nám podarilo, čo sme stihli zrealizovať v tomto roku:

- oprava prístreška a oporného múrika za OcÚ /vedľa kotolne/
- výroba schodov z betónových kociek na starom cintoríne
- oprava fasády na hasičskej zbrojnici /točená omietka, marmolit/
- údržba a oprava osvetlenia v DSaK
- oprava studne pri p. Šuštríkovi
- oprava šachty pri p. Klinčákovi
- maľovanie zasadačky OcÚ
- oprava strechy na starom MNV
- oprava kanála/p. Baldovský/
- betónovanie cesty za „Večierkou“
- oprava časti miestnych komunikácií
- výroba betónových platní na studne, demontáž a osadenie pumpy /cintorín, p. Petričko/
- betónovanie chodníkov /p. Bendík, večierka, pošta/
- oprava stenového výčnelka a plotu na FK Helcmanovce
- oprava mostíka cez potok v Medvedžom
- oprava špaliet /okná - hasičská zbrojnica/
- regulácia potoka smerom k ihrisku, výroba betónových platní, osadzovanie platní, betónovanie múru
- oprava studní /p. Kuchta, p. Galo/
- oprava kanálu v Silskom
- oprava zapadnutého kanálu v Silskom za záhradou p. Kuchtovej /osadzovanie kociek, vyregulovanie/, oprava pri p. Ondíkovi
- betónovanie cesty /pri Ing. Karchňákovvej/
- oprava sedlovej časti strechy na dome smútku
- oprava odrážky pri farskom úrade, v Silskom
- inštalácia fotopasce

zdroj: OcÚ

OBANIČTVE V HELCMANOVCIACH

Skríženú kladivkú na obecnej pečati a na kríži veže miestneho kostola nám dávajú na vedomie, že aj Helcmanovce sa radia k obciam Spiša s bohatými baníckymi tradíciami. Červené haludy na Gelnickej hore, stopy po banskej činnosti na Vangorte, baniach Danielli, Ernestka, Alexandra, Medvedžo, Banské a najmä Matiaška, sú svedkami zašlej slávy baníctva v tejto rázovitej, spočiatku nemeckej a neskôr rusínskej obci.

Baníci - tento kedysi vážený a uznávaný stav - aj v našej obci postupne odchádzajú do večnosti. Dnes ich môžeme spočítať na prstoch dvoch rúk. A s nimi odchádzajú aj spomienky na toto ťažké, zodpovedné, nebezpečné a napriek tomu krásne povolanie. Ale je tu aj čosi stále živé, čo pretrvalo napriek nepriazni až do dnešných čias.

Je to Banskorobotnícky spolok v Helcmanovciach, jeden z najstarších spolkov na Slovensku, ktorý si píše svoju históriu už tretie storočie. Spolok, ktorý bol založený ešte v roku 1899, od svojich počiatkov až doposiaľ pôsobí pod kuratelou gréckokatolíckej farnosti. Pôvodný názov spolku „Banský robotnícky spolok podporovania vdov a sirôt“ poukazuje na jeho výrazné sociálne poslanie. Mal a aj má spoločenský charakter. Veď v tridsiatych rokoch minulého storočia mal viac ako 600 členov s odbočkami v Nižných Slovinkách a neskôr aj v Mníšku nad Hnilcom. Okrem domácich boli členovia aj zo Žakaroviec, Sloviniek, Kojšova, Gelnice, Mníška a Prakoviec. Každoročne sa aspoň raz spoločne stretli na spolkovom „majálese“ v prírode. O vrelom vzťahu medzi členmi svedčí aj vzájomné oslovenie dané stanovami „brat“ a „sestra“.

Roky svetových vojen a päťdesiate roky patria k najťažším v histórii spolkovkej činnosti. Obmedzené boli najmä spoločenské aktivity. Rok 2000 bol prelomovým, keď sa po dlhom čase uskutočnilo valné zhromaždenie členov a bol zvolený nový výbor spolku. Odvtedy spolok pracuje pravidelne a aktívne. Toľko k histórii spolku. A čo perspektívy do budúcnosti? Predovšetkým udržať a prípadne i zvýšiť súčasných 70 členov a to najmä z bývalých baníckych rodín. Posilniť jeho spoločenské poslanie organizovaním spolkových podujatí. Prísť tu poňovať históriu baníctva mladým besedami, vychádzkami a pod. Ale najmä a predovšetkým – zachovať spolok budúcim generáciám.

Mgr. Juraj Manirný, predseda banského spolku

BENEFIČNÝ KONCERT V KOŠICIACH

V piatok 9. 12. 2016 sa v Historickej budove starej radnice v Košiciach uskutočnil jubilejný 25. ročník benefičného vianočného koncertu humanitnej spoločnosti Humanita pre život s názvom **Šťastie, zdravie, pokoj svätý vínšujeme Vám**. Na koncerte vystúpili ľudoví umelci zo všetkých krajov Slovenska pod režisérskou taktovkou Vladimíra Urbana, umeleckého vedúceho folklórneho súboru Železiar. Súčasťou programu bolo i vystúpenie nášho detského folklórneho súboru Selančik. JUDr. Jozef Janíkov, predseda humanitnej spoločnosti, v závere odovzdal správcovi farnosti o. Martinovi Pavukovi symbolický šek vo výške 1630 €. Výťažok z koncertu je určený zdravotne postihnutým a sociálne odkázaným deťom vo farnosti.

Mgr. Martin Pavúk

VIANOČNÝ KONCERT V CHRÁME SV. ARCHANIELA MICHALA

Predvianočnú atmosféru v našej obci umocnil benefičný vianočný koncert organizovaný humanitnou spoločnosťou Humanita pre život a Gréckokatolíckou farnosťou Helcmanovce v nedeľu 11. 12. 2016 v miestnom chráme sv. Archanjela Michala. Na koncerte vystúpili Ján Babjak, sólista Slovenského národného divadla v Bratislave, Miroslav Dudík, husľový virtuóz, Vladimír Dobřík, spevák a recitátor, Martina Ovečková, klaviristka a Michal Kolárík, cimbalista. Prítomní si s nadšením vypočuli okrem umelecky spracovaných vianočných kolied, básní a elégií aj skladby ako Ave Mária či Adeste fidèles v podaní Jána Babjaka. Úvod a zaver obohatil svojím vystúpením aj mládežnícky chrámový zbor. Výťažok z koncertu vo výške 370 € bude prerozdelený zdravotne postihnutým a sociálne odkázaným deťom vo farnosti.

Mgr. Martin Pavúk

